

ՏԱՐԱՄԵԿԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Տիֆլիսում գրվում են միջայն Խմբագրատան մէջ:

Օտարագաղաքացիք դիմում են ուղղ
Տիֆլոս. Редакция «Миак»

ԱՐԱՐ

Խմբագրատունը բաց է առաւելեան 10—2 ժա
(Բացի կիրակի և տօն օրերից):

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր ռառեն Զ կօսեն:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Նամակ Խմբագրին:
Ներքին լուրեր:—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Ան-
զվիս: Մակ-Լինի ահճառառութիւնը: Աւտար-Ռա-
գարիս: Նամակ Թիւրքիայից: Արտաքին լուրեր:
—ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ:—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ:—ՅԱՅՑԱՐԱ-
ՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ: Նամակ Ս. Պե-
տերպողից:

ԱՎՐԵՒՆ ՏԵՍԱԿԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱ ԽՐԵԱԳՐԻՆ

Ես վճռաբար չեմ որոշել «Գործ» ամսագրի հը-
րատարակիթելու ճիշտ ժամանակը՝ միայն ստա-
ր դուրս գայու պատճառաւ, որովհետեւ հարկանոր
հասունալիքեան քննութեան, առաջինները բոլոր
փակուլտէտները, իսկ երկրորդները, այսինքն ըէտ-
լական ուսումնարաններում աւարտողները — մա-
տեմատիկական և բժիշկական Փակուլտէտները:

«Голосъ» լազգում կարդում ենք: Երեկ, երեք շաբթի, փետրվարի 23-ին, մանվալարժական թանգարանում պ. Դիւսակ դասախոսում էր ֆրանսիական լեզուի մեթօդիկայի մասին: Դասախոսութեանը ներկայ մարտ ամսի վերջը և կուղարկվի բաժանորդներին:

կանութեան ուսումնասիրելը արդեօք աղջեցութիւն ունի աշակերտների մասւոր զարգացման վայակա զասառ սասախօսոր ասապուղանում էր, ո

0. Հայոց պատմություն

«Моск. Телеграфъ» լրագրում կարդում ենք:
Մուրացկանութիւնը ջնջելու հարցը, որ մանա-
ւանդ տարածված է Ռուսաստանի մայրաքաղաք-
ների և մեծ քաղաքների մէջ, ներկայ ժամանա-
կում, ինչպէս յայտնի է, ներքին գործերի մինիս-
տրութեան մէջ կազմված առանձին յանձնաժողո-
վի քննութեան առարկայ է: Երկսեռ մուրացկան-
ների թվի մասին հաւաքված տեղեկութիւններից

ԳԱՆԱԿԵՐԱԿՈՒՆ

զիւնական առ սահմանական մասում առ առ

ՆԱՄԱԿ Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՂԻՐԳԻՑ
—
Գանք Արմենակին, Արմէն, Արմէնիա խօսքերի նախնանունին, որին տարեպիրը անուանում է Հայկի որդի: Մենք վերեք ասացլնք թէ Արմենակը նախկին աւանդութիւններում չը պիտի որ աղքակցութիւն ունենար Հայկի հետ և թէ արհեստիւ է մտցրած սրա անունը Հայկի ու կազմուի թեան կանխման տակ, նպաստամատոյց են լնում Արմենակի սերունդների ազգարանութեակազմութեանը: Ուրիշ խօսքով՝ ազգարանութեացուցակի ամեն մի նոր անունը ցոյց է տալի մեռուանոր հողերի յաւելմունքն բռւն երկիրի վրա Նկատողութեան արժանի է նաև այս հանդամանը ըստ Նահասակետի որդիքը նուաճում են հայրենիքի հարեան տեղերը, տալով նրանց իրանց յատուանունները, թոռներն էլ նոյնն են անում դոյդինչ հետիւ երկրների հետ... Խչքան որ հետիւ

Արմենակի զէպի Այրարատեան երկիրը զաղթականութեան բոպէից, այսինքն՝ երգ՝ «առեալ զամենայն բազմութիւնն խաղայ յարեւելս հիւսիսոյ, նոր յարակցեալ երկիրը ցեղի նախկին հայրենիքից, այնքան նրա ներկայացուցիչը, որից ստացէ իր անունը, հեռի է նահապետի աղջաբանութեան շարքում։ Աթէ երկու երկիր կամ երկու քառարմատենու կիու են, ուրեմն, ժողովրդայի

և երթեալ իշանէ ի խորին դաշտավայրի սրոյ» և
այն, —այս լոպէից, առում ենք, —վերջանում են
աւանդութիւններում հայոց հիւսիսի ամենայն ինչ
յարաբերութիւնները հարաւի հետ: Այլրաբանեան
աշխարհը, որը ամեն ժամանակիներում հանճարվում
էր Հայաստանի միրտը ու կենարօնը, մօտաւորա-
պէս զանվուր է Արփայշ-շալից միսած մինչև Գեօկ-
չայ, (Գեղամայ ծոլ) Արարափ երկու խոկ ափերի
վրա, սակայն աւելի դէպի հիւսիս, քան հարաւ:
Այս է հայերի (Արմէնների) ստիմական երկիրը:
Այստեղից մենք պիտի դիտենք նրանց բազմանա-
լը, նրանց զանազան կողմէր գաղթելը և նրանց աշ-
խարհակալութիւններ անելը, կալուածքներ ձեռք

Երբ թագուհին վագնից գուրս էր գալիս: Նրա զբանում գտնված առանց հասելի նամակում ասված է, թէ «զրդված տէրերի գէմ» որոնք անամօժութեամբ միայն վեց շիլինգ ոռջիկ էին առաջարկում նրան, նու կամենում էր սպառնալիքի միջոցով իր փիճակի անարտներից, որովհետև նա սխալ առկացողութիւն է տալիս: Այդ տէզիսի առիթով իմաստանութիւնները յետաձգվեցան մինչև հետեւեալ դասախոսութիւնը: Բոլոր ունկնդիրները առ թիվից ծափահարութիւններով յայտնեցին իրանց ամանայնութիւնը համարձակ հռետորին, որը աջ կերպով պատերազմ է մկանում զրական սխօսատիկայի դէմ և լեզուի ուսումնասկութեան ամար նոր ճանապարհ է բացանում: Առհասակալ դասախոսի մաքերը մեծ հետաքրքրութիւն էն դրաթեցնում հասարակութեան մէջ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱ

Նորելումն անդիխական պատգամաւորների ժողովում, պ. Գիլկ, պատասխանելով բրայսին, ցաւակցութեամբ հաստատեց, որ ք. Դուռը դեռ ևս ոչ մի քայլ չէ արել չայաստանում վերանորոգութիւններ մտնելու մարտի 6-ից: Մականին երեկ ծածկաբար տեղափոխեցին Ուշդզօրից Տիգենտի բանարք: Նրա մասաւորական ընդունակութիւնների խանդարութն ապացուցանող վրկայութիւնները օրից օր շատանում են և միջոց են տալիս յանցաւորին պատասխանատու չը կառաջիւնը իր գործածի հիման վրա: Պ. Վիլկ ասեց, որ բիտանական կառավարութիւնը առաջվայ պէս իր բոլոր ջանքերը կը գործ դնի Բ. Կրանը համոզելու համար, շուտով մացնել վերանորոգութիւններ չայաստանում:

Անգլիական թագուհու վրա ատրճանակ
արձակող Մակլին դատաստանական առաջին
քննութեան ժամանակ յայտնեց, որ ինքն
դիտաւորութիւն չունէր թագուհուն սպա-
նել: Նմէ նա միտք ունենար այդ չարագոր-
ծութիւնը կատարելու, այն ժամանակ դժ-
ւար չէր ատրճանակ արձակել այն բօպէին,

բիւրներն հասել են մեզ ասորի և ոչ հայոց աղ-
բիւրներից...
Հայատանի գետը, այն գետը, որ անցնում է
հայերի տոհմական երկրից, այն գետը, որի եղ-
րումն է կառուցած Արմավիրը գեռ անուն չունի:
Նա սպասում է Արմայիսի թռոան ծննդեանը, Ա-
րաստային, որի անունով վերջապէս կնքվում է
Արամա (Գեհօն)...

Երևելի գործ չէ կատարել, բացի նրանից, որ ի
անունը տուել է Մասիս սարին, թէս մի մեծ նմա-
նութիւն չենք գտնում այդ երկու խօսքի (Ամասիս
և Մասիս) մէջ... Իսկ Սեբէոսի խօսքին (Յօդի
հայելով), Ազատ լեառն ստացել է իր Մասիս անու-
նը վերոյիշեալ Մարտիսակից, Արբահամի ընդունից
ինչ և իցէ, երկու իսկ մօտաւորութիւններն է,
արժեն մէկզմէկու...

Արմայիսին յաջորդում է նրա անդրանիկ որդին՝
Ամասիան։ Այս վերջնոր չորս որդի է ունենում՝
Արսատ, Գեղամ, Փառոխ և Ցողակ։ Արսատը իր
գերը կատարելուց յետոյ, այսինքն՝ Երասմին իր
անոնքը տալից յետ, անհետանում է աւանդութիւնից։ Ինչ էլ վերաբերում է Փառոխին և Ցողակին,
ակներեն է, որ այս անունները ստեղծված են ե-
զել Փառախոտ և Ցողակերտ քաղաքների, թէ զիւ-
ղերի, անունների մեկնութեանց համար։ Բացի
այդ՝ ինչպէս երևում է այս երկու անունները յե-
տոյ են մտցրած Արմենակի սերունդների շարքը։
Կարգանք, ինչ է դրում Սերէոսը։ «Ի Դամասկո-
սէ, հադրդում է նա, — ասեն դնացեալ զՄարտիւակն
զընդուծինն Արքահամու փախստական լեալ յի-
սահակայ, և եկեալ բնակեցաւ առ ոտամի երկուց
լերանցն որ հային հանդէպ մեծի դաշտին Արայի,
յԱրագած կատար և ի Գեղ լեառն։ Եւ անուանէ
զերինս յանուն իւր, որում Ազատն կոչեն լեառն։
Եւ լինին նորա երկը որդիք, Փառոխն նաև է Եղիս-
գար, և Փառոխտ՝ կոչեն գտեղի բնակութեանն, և
Փառականն դաշտ որսոց և արշաւանաց նոցին, որ
խառնին յազգ Արամենակայ։» Ամասիան էլ մի

Մինչև հմատ հայերը բնակվում էին, ինչպէ-
տեսանք, Այրարատ գաւառու մի մասնում՝ Ղարս-
չայից սկսած մինչև Գառնի-չայը և Ակմանզանը։
Արագսի ականց երկու խակ եզերքում։ Բնակիչնե-
րը բաղմանում են և նրանք, հայերը, սկսում են
զգալ իրանց—այսպէս ասած—Drang nach Oste-
ուր բնակված էին անյայտ ազգեր, Մարաց Հապա-
տակները։ Համանալի է, որ հայերը հարկադրվա-
են եղել Արագսի ընթացքով դէպի արեելք երկիր-
ներ նուաճելու։ Տարեկիրը ասում է՝ «Ա ինքն
(Գեղամ) զնաց զմիւ լերամբն արեելեան հիսու-
սոյ, յեզր ծովակի միոյ։ Եինէ զեզր ծովակին, և
թողու անդ բնակիչն. և յիւր անուն և սա զիասան-
անուանէ Գեղ, և զշէնսն Գեղաքառնի, որով կոչ-
և ծովիւ...» «ի Ճորակի մի ամրոջ շինէ ձեռա-
կերտ մի, և կոչէ զանոն նորա Գեղամի», ... Այ-
ստուկ անունները, ըստ հայոց լեզուի յատկու-
թեանց հարկաւոր է փոխել (транскрибировано въ-
Գելամի, Գելակունի, Գել, — аյնպէս որ կարծե-
—սրանց մէջ պահպել է Գելաց յիշատակը, որոն-
հայերը արտաքսել են դէպի Կասպից ծովը, որտե-
մինչև այժմս էլ կայ մէկ գաւառ Գիլան անունու

2

կապրի, եթէ սյդ օրը չը մեռաւ: Մշտա-
կան երկիւղի չնորհիւ նա իրան ֆիզիկա-
պէս չափազանց վնասեց: Մի անգամ Մակ-
լին ցանկացաւ. ծովային ճանապարհորդու-
թիւն անել և նաւ նստեց Ամերիկա գնալու
նպատակով, բայց դեռ Գրեվոյինդի մէջ պա-
հանջեց, որ նրան ցամաք իջեցնեն, երկիւղ
կրելով որ հակառակ դեպքում նաւաստի-
ները նրան կը սպանեն: Ցամաք իջնելուց
առաջ գիշերը նա իր անկողնի մէջ մի սուր
էր պահել: Մի ուրիշ անգամ Մակ-լին ցան-
կացաւ, որ իր համար մի պաշտօն գտնվի
որ և է մած նաւի վրա և, երբ նրա հյուրը
գտաւ այդպիսի պաշտօն, Մակ-լին վերջին

ԱԻՍՏՐՕ-ՌԻՆԳԱՐԻԱ

կայացրել նաւատիրոջ հետ նրան ծովը նետելու համար։ Մակ-Լինի հայրը շատ անգամ կամեցել է փակել նրան խելագարների տանը, բայց բժիշկները չեն համաձայնվել, որովհետեւ Մակ-Լին ժամանակ առ ժամանակ կատարելապէս խելացի է երեք։ Մակ-Լին շատ անգամ սպառնացել է իր բարեկամներին նրանց սպանելու օդը ճայթեցնելու ուրբ Պետրոսի մայր-եկեղեցին և քանդել Ռէստոմինստերի միաբանութիւնը։ Մակ-Լին երեք անգամ յանցաւոր փողձ է արել երկաթուղու գնացքը լեզներից իջեցնելու նպատակով, երկու անգամ դասաստանի է ենթարկվել, իսկ երրորդ անգամ չեն կարողացել նրան գանելը, չը նայելով, որ յանցաւորին գտնելու համար երկաթուղու վարչութիւնը մեծ վարձասրութիւն է նշանակել։ „Central News“ ընկերութեան թլդթակցին ինքը Մակ-Լին պատմել է մի քանի մանրամասներ իր նախկին կեանքի մասին։ Նրա պատմածի համեմատ իր հայրը մի ժամանակ մեծ կարողութիւն է ունեցել որից զրկվել է մի նշանաւոր առևտրական բանկի սնանկութեան պատճառով։ Հայրը լաւ կրթել է իր որդուն և նրան միջոց է առել Ճանապարհորդել օտար լեզուներ սովորելու համար, որոնցից ֆրանսիերէնը և գերմա-

Ներէնը նա այժմ շատ լաւ գիտե: Մակ-Ահ-
նի հայրը նրա համար մի որոշ պարագ-
մանք չէ ընտրել, այնպէս որ նա երբէմն
գրագիր, երբեմն գործակառար է եղել և
երբեմն էլ իր ապրուստը հայթայթել է
կողմանակի ճանապարհով: Երբ նրան հարց-
րին, թէ ինչ դրդեց նրան ատրճանակ ար-
Սենք բացարձակ բողոքում
մեղադրանքների դէմ և պնդ-
մեզ համար մի և նցն չէ, Ե-
տեղ են ընդունում: Այն ա-
իրան չէ յարգում, չէ կարող յ-
հանջել և ուրիշի կողմից, ուր-
լիներ, եթէ մենք լուինք այ-

Գլողամին, որ յետոյ, ասում է տարեգիրը, —ի
զառնկայթուան է նորա (Գեղամի) ա-
նուանեցաւ Գառնի; Գառնի անունը
պահպել է մինչև օրերս Գառնիչայի անու-
նում:

մեկնութիւնը)... և աշխարհն յան-
թեան բարուց նորա կոչեցան Աղ-
տուած անունի մեկնութիւնը). զի
զնա»: Որպէս Սիսակը, նոյնպէս և
են դալի ինչպէս նախնանուններ յ

«Աստ (Գլուխոնի քաղաքում) ծնաւ զորդի
իւր զԱխակ... Սմա զմեծ մասն յընչից
իւրոց տուեալ... սահմանս հատանէ
նմաժ առանգութեան (իբան չը պատկանող
երկիրները) ի ծովէն ընդ արեւլս մինչև
ցդաշտ մի, որ դեան Երասխ հատեալ
զքարանձաւս լերանց անցանէ ընդ իու-
խոմաձիդս և նեղս, ահադին գընզընչ-
մամբ իջանէ ի դաշտն: Աստ բնակեալ
Սիսակ, լնու շինութեամբ... և զաշխար-
հըն կոչէ իւրով անուամբ Սիւնիք, այլ
պարսք յըստակագոյն իուկ Սիսական
կոչեն: Արանից յետոյ հարկաւոր է սպասելու
որ հայերը յառաջ պիտի խաղան նուաճելու Ար-
ցախը, Ռւտին և Փայտակարանը, որք ի միասին
հայոց Ալբանիայ են կոչվում կամ, ինչպէս հայերս
անուանում ենք Աղուանք, պարսիկների Առանը:
Այզպէս և իսկ եղել է: Խորենացին (զբ. բ. զլ.
VIII) պատմում է՝ «յետ սորա մեծ և անտանի
և բազմաթիւր զարևելից հիւսիսոյ կողմանն կար-
գէ *) կողմանակալութիւն՝ զայր անուանի և յամե-
նայն գործ մտաւորութեան և հանճարոյ առաջնն
զԱռան (այս երկիր սպարսիկներից տուած անուանի

*) Վաղարշակի վրա է խօսքը:

թէպէտ մենք ձեզ նոյնպան էենք ատու
որպան և այժմ, բայց երբէք չենք մերժ
ձեր պատմական հաւատարմութիւնը Աւ
կուսակցու-
մէջ տպելէ
ն շատ բան
երի մասին:

թէպէտ մենք ձեզ նոյնպան էենք ատու
որպան և այժմ, բայց երբէք չենք մերժ
ձեր պատմական հաւատարմութիւնը Աւ
արիային և կայսրին և նախատեսում էին
որ մեր աւստրիական հայրենիքը նոյնպ
կազատվի ձեր աիլրապետութենից, ինչպ
նա ազատիցաւ շատ չարիքներից:

Պ. պ. կենարօնականները, որոնց քաղաքական անցեալը քօջարկված է բազմաթափերով չեն կարող մեղադրել մեզ, աս լով, թէ մենք համակրում ենք Ռուսաստանին և համայն սլավիանութեանը Ռուսաստանը մեզ համար բարեկամ պետութիւնի ռակ ուսւագիր էին գոային համար, որովհետեւ նը և հետանիքաւոր նախական և ոչ սլավիանական երկի պէսք է լինի, այլ աւստրիական։ Եւ ամ միաքը ճշմարիտ է։ Այդ պատճառով մենք չենք հարցնի, թէ սլավիաններս երբէք չենք հարցնի, թէ թշնամին ինչ ազգութեանն է պատկանութեանը մենք նրան չենք համակրի, եթէ մինչեւ գամը այդ թշնամին սլավիան լինի։ Սամակրութիւնը դէպի ուսւագիր քաղաքական բնաւորութիւնը չենք համար պատերազմ՝ յայտնվեցաւ, որ Աւստրիան զերմանական և ոչ սլավիանական երկի պէսք է լինի, այլ աւստրիական։ Եւ ամ միաքը ճշմարիտ է։ Այդ պատճառով մենք չենք հարցնի, թէ սլավիաններս երբէք չենք հարցնի, թէ թշնամին ինչ ազգութեանն է պատկանութեանը մենք նրան չենք համակրի, եթէ մինչեւ գամը այդ թշնամին սլավիան լինի։ Սամակրութիւնը դէպի ուսւագիր քաղաքական բնաւորութիւնը չունի և այն պէին, երբ Ռուսաստանը պատերազմ՝ յայտնի է պատերազմ՝ յայտնի Աւստրիային, այդ համակրութիւնը կանչելով կը սատելով, որ հաւատա-

Առ ժամանակ Ռուսաստանը մեզ հ
հաշտ է ապրում, իսկ Ռուսաց կայսրը և
կայսրի անձնական բարեկամն է: Այդ պա-
ճառով քաղաքական շարժառիթ չը կ
որի հիմնան վրա մենք կարողանայինք
համակել ռուս ժողովրդին, որին ցանկ
նում ենք ամեն տեսակ բարեկաներ: Բա-
մենք բոլորովին չենք մտածում ռուսն

Հաղորդում է մեզ այս երգերի կմախքը, կարծեց
թէ պատմութեան հիմունք է մեզ առաջարկու-
թայն անձը, յորոյ անունն և ամեն այն աղ-
ղաշխարհ մեր անուան են, որպէս
Յոյնք՝ Արմէն, և Պարսիկք և Ասոր

Արմենիք, այսպիսի անձնաւորութեան վերաբ
մամբ ընդարձակ պատմութիւնը թողնում է ու
ժամանակի և տեղի՝ թէ կամից իսկ՝ արտաք
այսուբեկ գրուց և կարգեցուք և կ կ
թողցուք. ապա թէ ոչ իսկ մին։ Յւ ին
այգաբէս. որովհետեւ ուրիշ բան է, եթէ Ար-
վրա վիճեր գրված այն մատեանում, որը հիմ
նաւ Աղէքսանդրի և այն, իսկ որիշ բան
«փոքր» և «աննշան» վիպասանների պատմած
ըր... Սեբէոսը բացի Արամի անունը յիշել
ուրիշ բան չէ պատմում նրա վրա։ Յայտնի է
է, որ Արամը պատմական անձնաւորութիւն
այլ վրացականական, — և աղջու պատկերացուցան
է այս անձնաւորութեան մէջ իր մեծագործ
թիւնները, իր յաջողակ աշխարհակալութիւն
ըր և Հայաստանի սահմանների ծաւալումն
ժամանակաշրջանում, երբ նա իր բան հոգեց
անձկութիւն էր զգում։ Մենք ծշտապէս չ
կարող որոշել թէ, որ ժամանակներումն էին
տարվում այս պատերազմները, բայց ծշմար
այն է որ այս պատերազմները մի մարդու զ
չնն եղել... Ժայռպողի մաքում մնացել են մի
միջամած յիշատակներ այս պատերազմերի վ
որք կատարվում էին այն ժամանակը, երբ Հայ
տանի մեծ մասը բռնակալված էր թէ Մար-

Դառնալ և աւելի էլ չենք ցանկանում, որ
մեր երկրի մէջ մատնվեն ոռւսաց կարգերը
և ոռւսաց կառավարչական ձեր:

ՆԱՄԱԿ ԹԻՒՐԳԻԱՅԻՑ

Կ. Պօլիս, 20 փետրվ. 82

Ինչպէս առաջի նամակով հաղորդած էի, Ազգային գոլովոյ դիւներու ատենապետները գումարուեցան անցեալ շարժու մէջ: Պ. Տիգրան Եռուսակիւն, ատենապետ Ազգ. վարչութեան, տուառ պէտք եղած բացարարութիւններն այն բանակցութեանց մասին որը տեղի ունեն պատրիարքարանի և Դրան միջև զանազան հարցերու վերաբերմամբ: Ատենապետաց ժողովը որոշեց ըստ գումարել առայժմ Ազգ. ժողովը: Շատ յայտնի էր որ այսպիսի սի որոշում պիտի տայլին, պատճառները առջև նամակներով բացարարած ենք:

Ելիէ Ազգ. պարզությունը յաշով կարգադրութեան աղջին ուղած կերպովը Կվիլիկիոյ Կաթողիկոսի հարցը և ուրիշ մի քանի իննդիրներ, միթէ այս չափը բաւական է զմենդ գոհացնելու. միթէ Ներսէս ապարիվարք պիտի կարենայ ըսել, Բ. Գուռը բարոքեց հայոց վիճակը:—Առ երևայթս ժողովուրդը գոհ պիտի ըլլայ, սակայն եթէ փառը ինչ ուշադրութեամբ քնննենք իննդիրը, պիտի տեսնենք թէ Բնչ տեսակ վարպետ քաղաքականութեան մը դոհ կերթանք: Բ. Գուռը պիտի կարենայ աշխարհի ըսել «գոհացնցի Թիւրքիոյ հայոց պահանջները» —սակայն Բնչ իննդիրներ են որոց համար լուծումը կուտայ կառավարութիւնը: Կվիլիկիոյ Կաթողիկոսի հարց, հիւանդանոցի հարց և մասի հարց, առաջնորդներու աքսորման հարց, հայ ժողովուրդի դէմ խիստ միջացնելու հարց: Կը հարցնենք, կա՞ր այս հարցերէն մին Պերլինի վեհաժողովին առաջ. ոչ: Ուրեմն Բնչ ըրաւ Թիւրքիան. որպէս զի մոռնանք մեր բռն պահանջները, նոր նոր իրն զիրներ հանեց հայոց համար, այնպէս որ ազգը սկսաւ անսնց կարգադրութեան ետել իյնաւը: Զմել բաւական յոփնեցնելէ վերջ Բ. Գուռը մեղ պիտի ըսէ. լաւ, ահա ձեր ուղած կերպով կը կարգադրեմ, այս Բնչ այն Բնչ հարցերը. մինք ալ գոհ հարանութեան մաղթանքներ պիտի մատուցանք: Սակայն իրապէս 78-ի մեր վիճակին վրայ Բնչ շահնեցանք. ոչնչ: Ահաւակիլ այս եղանական է որ Բ. Գուռը դմեզ կը գոհացնէ, առանց բան մը ընելու: Միթէ Ներսէմ պատրիարք այն քանի միամիտ է որ խաբուի այս դաւեն: —Սակայն մինք շաբանակ միայն դիւանագիտութեամբ դրա դած ենք, նայենք վերջերնիւ ուր պիտի երթայ: Գերմանական պատուիրակութեան այցելութիւն տուին աղջին կողմէ պատրիարքական փոխանորդ Ռուսածուգիւն վարդապետ և Խորէն սրբազնութէպէտ և թիչ մը ուշացուցին այցելութիւննին: Տեսակցութիւնը բաւական երկար տեսած է, և Խորէն սրբազն տուած է հարկ եղած բացատրութիւնները զանազան իննդիրներ վրայ:

ապից, թէ Ասորեստանից և թէ Փոքր Ասիայի
մի ինչ ապից: Մօսաւորագէս այն ժամանակը
պիտի համարվի X—VII դարեմիջոցը:

Որպէս Հայկի պատմոթիենում մենք պատճե-
ցինք թէլ, Բարիլոնի կեղծ թագաւորի հետ, նոյն-
պէս Արամի պատմոթիենում գործ ունենք, Ասո-
րեստանի առաջն թագաւորի, Նինոսի հետ: Այ-
ժը՝ ոչ ոք չէ համարում Նինսաին պատմական
անձ... Այս, ինչ որ կատարել են ասորեստանցի-
ները իրանց պետական կենակի վեց և եօթն գա-
րերի ընթացքում, այդ ամենը ընծայված է Նինո-
սին և նրա կոնջ Շամիրամին, մինչդեռ իրանց
ասորեստանցիները ոչ մի Նինոս թագաւոր չէին
ճանաչում... Նոքա ունէին Նինոս աստուած, թէ
Նինրովթի և թէլտիսի որդին, որի դրուազը գոմե-
էր մարդի զիլով (տ. Rawlinson—The fove great
Monarchies, 1871, vol 1 p. 131—134). Նին
ալկատերէն նշանակում է տէր (և պարոն և աս-
տուած մորով), որին Միջազգեաքի մենական բնա-
կիչների լողիում համապատասխանում է Վար-
նոյն իսկ նշանակովթեամբ: Լիակատար NiN
անունը գրվում է այսպէս՝ NiN-ip, որը նշանա-
կում է Նին անունով այսինքն՝ այն, որ ի-
ան ունն է տէր: Իսկ ինչ մերաբերում է այս
անունի սեմական լակատար կոչմանը, գետ ար-
ձանագրերում չէ պատահած, բայց սա այլապէս
երեխ, պիտի լինի՝ Վար-chem, նոյն նշանակու-
թեամբ, այսինքն՝ թար անունով, տէր անու-
նով: Այս անունի վերջին ձեր պատճենում է
հայոց հեղինակներում: Խորենացին (գր. ա. զւ

